

DRG un Ziemeļvalstu ķirurģisko manipulāciju klasifikācija (NCSP)

Latvijas Republikas Veselības ministrija
NACIONĀLAIS VESELĪBAS DIENESTS

DRG grupēšanas principi un loģika

DRG grupēšanas rezultātu ietekmē:

- ✓ Norādītā diagnoze(s) – SSK-10;
- ✓ Norādītā manipulācija(s) – NCSP;
- ✓ Pacienta informācija (vecums, dzimums, ārstēšanas ilgums).

Pareizu datu gadījumā klasifikācijas sistēma (grupētājs) katru pacientu iegrupē kādā no DRG grupām, kurai ir kods, nosaukums, relatīvā vērtība (relatīvais koeficients).

Neprecīzu datu norādīšanas gadījumā DRG klasifikācijas sistēma atgriež kļūdu ziņojumus un grupēšana netiek veikta.

DRG tehniskās komponentes (definīcijas)

- **DRG grupa** – diagnožu grupa, kurā apvienoti izmaksu ziņā līdzīgi klīniskie gadījumi;
- **DRG relatīvais koeficients** – raksturo vienas DRG grupas izmaksu attiecību pret citām DRG grupām;
- **Case mix indekss (CMI)** – raksturo vienas slimnīcas darba apjomu, ārstniecības pakalpojumu veidus un ieguldītos resursus attiecībā pret citām slimnīcām
- **Bāzes tarifs** – vidējā samaksa par vienu klīnisko gadījumu (ņemot vērā pieejamo finansējumu, hospitalizācijas skaitu un CMI)

DRG tehniskās komponentes (formulas)

- ***DRG Relatīvais koeficients**** = $\frac{\text{Vidējās faktiskās izmaksas vienai DRG grupai}}{\text{kopējās vid. faktiskās izmaksas visām DRG grupām}}$
- ***Case mix indekss (CMI)*** = $\frac{\sum (\text{DRG Relatīvais koeficients} \times \text{hospitalizāciju skaits})}{\text{kopējais hospitalizāciju skaits valstī}}$
- ***Bāzes tarifs*** = $\frac{\text{Stac. veselības aprūpes budžets}}{\text{hospitalizāciju skaits} \times \text{CMI}}$

*Pagaidām Latvijā tiks izmantoti Igaunijas DRG grupu relatīvie koeficienti

*Pacientu ārstēšanas faktiskās izmaksas var aprēķināt, pielietojot Nacionālā veselības dienesta mājas lapā ievietoto «Metodika ārstniecības iestāžu, kas nodrošina stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, vienotas izmaksu uzskaites sistēmai» un «Vadlīnijas ārstniecības iestāžu, kas nodrošina stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, vienotas izmaksu uzskaites sistēmai»

DRG grupu relatīvais koeficients (piemērs)

DRG apraksts	Relatīvais koeficients
Citi ļaunprātīgas lietošanas traucējumi, bez komplikācijām	0.41
Citi ļaunprātīgas lietošanas traucējumi, ar komplikācijām	0.42
Kraniālo un perifēro nervu bojājumi, bez komplikācijām	0.81
Kraniālo un perifēro nervu bojājumi, ar komplikācijām	1.03
Ingvinālas un femorālas trūces manipulācijas, bez komplikācijām	0.87
Draudošs aborts, bez komplikācijām	0.51
Nieru un urīnceļu infekcijas, bez komplikācijām	0.60
Pneimoniya un garais klepus, bez komplikācijām	0.64

NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija

- NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācijas – NCSP (NĶMK) – pamatā ir Ziemeļvalstu ķirurģisko disciplīnu tradīcijas. Tā ir pirmā kopējā Ziemeļvalstu ķirurģisko manipulāciju klasifikācija.
- Pirmo grāmatā iespiesto NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikāciju (*NOMESCO Classification of Surgical Procedures* jeb NCSP) Ziemeļvalstu Medicīnas statistikas komiteja (*Nordic Medico-Statistical Committee*, NOMESCO) laida klajā 1996. gadā.
- NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācijas Ziemeļvalstu versija tikusi atjaunināta piecpadsmit reizes. Versija 1.15 stājās spēkā 2011. gada 1. janvārī.

NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija

15 pamatnodaļas	A	NODAĻA:	Nervu sistēma
	B	NODAĻA:	Endokrīnā sistēma
	C	NODAĻA:	Acs un tai pieguļošās struktūras
	D	NODAĻA :	Auss, deguns un balsene
	E	NODAĻA:	Zobi, žokļi, mute un rīkle
	F	NODAĻA:	Sirds un lielle krūškurvja asinsvadi
	G	NODAĻA:	Krūškurvja siena, pleira, videne, diafragma, traheja, bronhi un plauša
	H	NODAĻA:	Krūts
	J	NODAĻA:	Gremošanas sistēma un liesa
	K	NODAĻA:	Urīnvadsistēma, vīriešu dzimumorgāni un retroperitoneālā telpa
	L	NODAĻA:	Sieviešu dzimumorgānu sistēma
	M	NODAĻA:	Manipulācijas dzemdībās
	N	NODAĻA:	Muskuļu un skeleta sistēma
	P	NODAĻA:	Perifēriskie asinsvadi un limfātiskā sistēma
	Q	NODAĻA:	Āda
4 palīgnodaļas	T	NODAĻA:	Sīkās ķirurģiskās manipulācijas
	U	NODAĻA:	Translumināla endoskopija
	X	NODAĻA:	Ar ķirurģiskām manipulācijām saistītas izmeklēšanas metodes
1 papildnodaļa	Y	NODAĻA:	Audu vai orgānu sagatavošana transplantācijai
Z	NODAĻA:	Vispārīgi precizējoši apzīmētāji, kas attiecināmi uz visām citām nodaļām	

NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija

Klasifikācijas struktūra:

- Manipulāciju kodi pamatnodaļās un palīgnodaļās (A-Y) ir uzskatāmi par pamatkodiem, kas neatkārtojas un katrs tiek attiecināts uz vienu precīzi definētu manipulāciju;
- Manipulāciju pamatkodi aptver un atspoguļo visas akceptētās ķirurģiskās manipulācijas;
- Kodi, kas atrodami Z papildnodaļā, ir manipulāciju pamatkodu precizējoši apzīmētāji, kuri ļauj sasniegt papildu informāciju kopā ar manipulāciju pamatkodiem. Tie vienmēr tiek pievienoti manipulāciju pamatkodiem, un tos nedrīkst lietot vienus pašus.

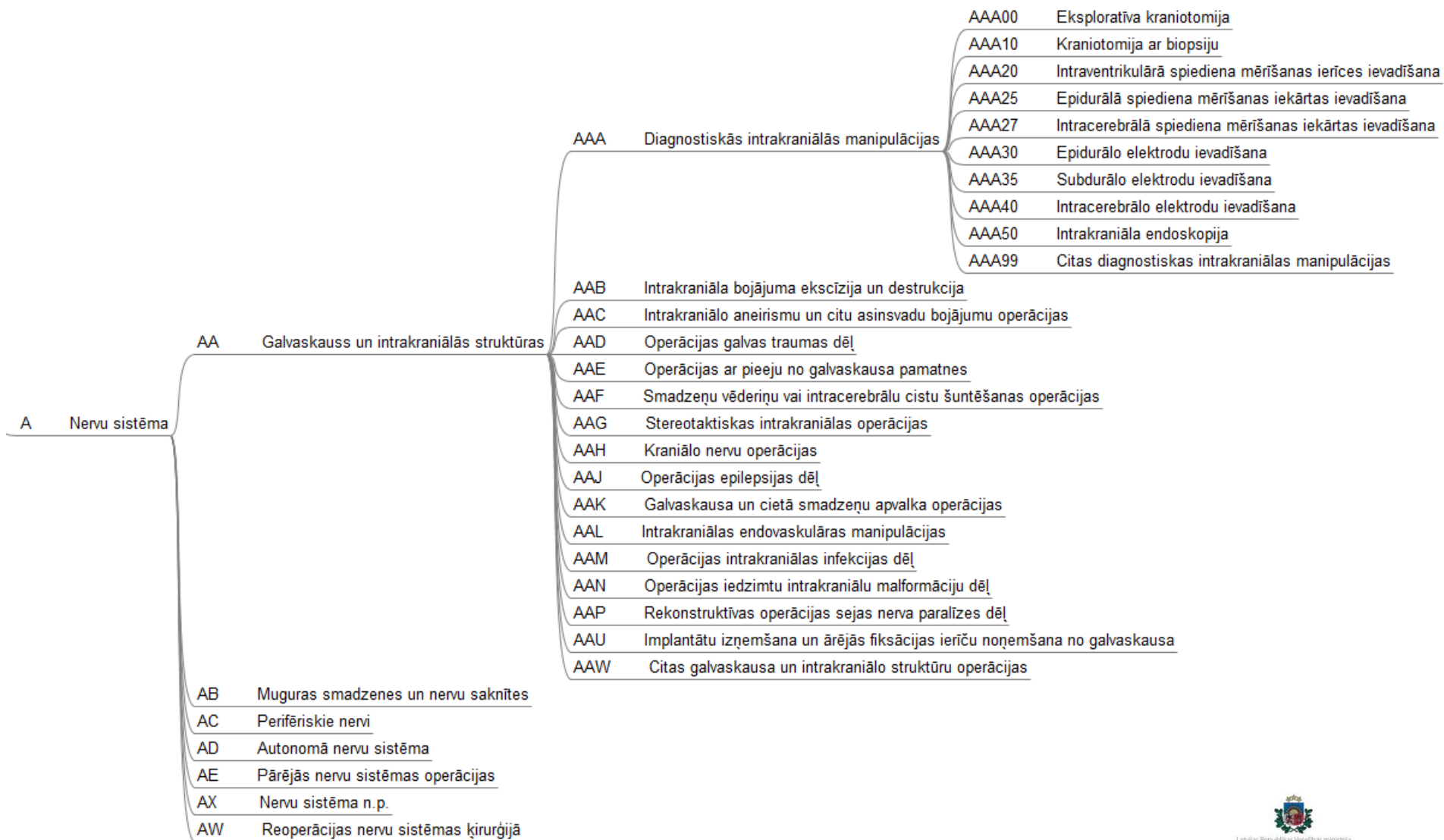
NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija

NCSP pamatnodaļu A-Q struktūra

- Pirmais līmenis (1. pozīcija) norāda klasifikācijas nodaļu atbilstoši kādai no 15 pamatnodaļām, kas iedalītas saistībā ar funkcionāli anatomiskajām ķermeņa sistēmām, piemēram, A – Nervu sistēma;
- Otrais līmenis (2. pozīcija) norāda funkcionāli anatomisko apvidu konkrētās ķermeņa sistēmas ietvaros, piemēram, AA – Galvaskauss un intrakraniālās struktūras;
- Trešais līmenis (3. kods) norāda vispārīgo metodi, kas attiecināta uz šo manipulāciju (manipulāciju grupu), piemēram, AAA – Diagnostiskas intrakraniālas manipulācijas;

Kodā izmantotie cipari (4. un 5.pozīcija) identificē konkrētu, specifisku manipulāciju, kas iekļauta šajā manipulāciju grupā, ieskaitot izmantoto ķirurģisko tehniku un precizējot anatomisko lokalizāciju, **piemēram, AAA00 – Eksploratīva kraniotomija.**

NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija

NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija

NCSP palīgnodaļu: T; U; X; Y struktūra

- Palīgnodaļās ķermeņa sistēmas, kas atbilst galvenajām nodaļām un ķermeņa apvidi, kas atbilst pamatnodaļu ķermeņa apvidu grupām, tiek norādītas 2. un 3. koda pozīcijā.
- Šajās nodaļās 4. un 5. koda pozīciju lieto, lai apzīmētu izmantoto metodi un tehniku (manipulāciju) tādā veidā, kas atbilstu šo nodaļu saturam.
- Palīgnodaļas manipulācijas koda piemērs: **UDQ02**
  - U nodaļa - Translumināla endoskopija
  - UD - Translumināla auss, deguna un balsenes endoskopija, (atbilst D nodaļai – Auss, deguns un balsene),
  - UDQ - Laringoskopija – (atbilst kodam DQ balsene),
  - UDQ02- Tiešā laringoskopija

Papildnodaļa Z

Z nodaļas papildkodi ir vispārīga rakstura apzīmētāji, kas visumā piemērojami jebkurai pamatnodaļai un palīgnodaļai.

Viena vai vairāku papildnodaļas kodu pievienošana nemaina ne manipulācijas pamatkoda definīciju, ne tā izvēles principus.

Z nodaļa: Vispārīgi precizējoši apzīmētāji, kas attiecināmi uz visām citām nodaļām

ZC – Vispārīgi precizējoši apzīmētāji, kas attiecināmi uz acs ķirurģiju

ZF – Vispārīgi precizējoši apzīmētāji, kas attiecināmi uz sirds un asinsvadu ķirurģiju

ZL – Vispārīgi precizējoši apzīmētāji, kas attiecināmi uz ginekoloģiju

ZP – Vispārīgi precizējoši apzīmētāji, kas attiecināmi uz perifērisko asinsvadu un limfātiskās sistēmas ķirurģiju

ZQ – Vispārīgi precizējoši apzīmētāji, kas attiecināmi uz ādas ķirurģiju

ZS – Manipulācijas saistība ar agrāk veiktajām operācijām

ZU – Vispārīgi precizējoši apzīmētāji, kas attiecināmi uz transluminālo endoskopiju

ZX – Dažādi apstākļi un notikumi manipulācijas veikšanas laikā

ZZ – Transplantāti, lēveri un audu pletēji

NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija ar papildinājumu (NCSP+)

- Ņemot vērā to, ka veselības aprūpes manipulāciju klasifikāciju plānots pielietot ne tikai ķirurģisko manipulāciju klasifikācijai, bet **arī citu veselības aprūpes manipulāciju klasifikācijai**, NCSP 1.15 versijas tulkojums latviešu valodā ir **papildināts** ar manipulāciju kodiem atbilstoši Norvēģijas 2011. gada medicīnisko manipulāciju klasifikācijai (*Norwegian classification of medical procedures*) – **NCMP un satur 7839 kodus.**
- *NCMP* kodi ietver dažādu veselības aprūpes manipulāciju kodus, piemēram:
  - specifisku izmeklēšanas metožu manipulāciju kodus,
  - rehabilitācijas manipulāciju kodus,
  - psihoterapijas manipulāciju kodus,
  - speciālas manipulāciju grupas: atsevišķus farmakoterapijas, ķīmijterapijas, anestēzijas kodus un citur neklasificētu manipulāciju kodus.
- *NCMP* kodu struktūra atšķirībā no NCSP kodu struktūras sastāv **no 6 zīmēm** (4 burti un 2 cipari).

NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija ar papildinājumu (NCSP+)

Piemērs: NCMP kods **WMDA00** – **Strukturēts komunikācijas spēju un prasmju apraksts**

- Pirmais līmenis (1. pozīcija) norāda klasifikācijas nodaļu atbilstoši kādai no nodaļām, *W – Vispārējie pasākumi;*
- Otrais līmenis (2. pozīcija) norāda vispārējo pasākumu grupu, *WM – Diagnostika un analīze;*
- Trešais līmenis (3. pozīcija) norāda vispārīgo metodi, kas attiecināta uz šo manipulāciju (manipulāciju grupu), piemēram, *WMD – Ar aktivitāti un sadarbību saistīto funkciju pārbaude;*
- Ceturtais līmenis (4. pozīcija) **WMDA** un kodā izmantotie cipari (5. un 6.pozīcija) identificē konkrētu, specifisku manipulāciju, kas iekļauta šajā grupā

NOMESCO Ķirurģisko manipulāciju klasifikācija ar papildinājumu (NCSP+)

- NCSP + tiks apstiprināta ar Ministru kabineta noteikumiem.
- Klasifikāciju iespējams regulāri noteiktā kārtībā labot, papildināt ar jauniem manipulāciju kodiem vai izslēgt no klasifikācijas kodus, kas netiek pielietoti.
- Lai veiktu izmaiņas klasifikatorā, NVD plāno izstrādāt kārtību, kurā noteikt:
  - kādā formā slimnīcas var sagatavot ierosinājumus par izmaiņām klasifikācijā;
  - kādos termiņos ierosinājumus var iesniegt NVD;
  - kā tiek lemts par izmaiņu akceptēšanu/noraidīšanu (t.sk., kas būs lēmumu pieņēmēji, pēc kādiem kritērijiem izmaiņu akceptēšana tiks analizēta utt.).
- Ierosinātās izmaiņas dalībvalsts reizi gadā sūtīs uz *Casemix* centru, kurā ekspertu grupa izvērtēs izmaiņu priekšlikumus un lems par to, vai nākošā gada klasifikācijā iekļaut/neiekļaut ieteiktās izmaiņas.

SSK-10 (Starptautiskā statistiskā slimību un veselības problēmu klasifikācija 10.redakcija)

SSK - 10 ir kodu sistēma, ko lieto, lai pārveidotu slimību diagnozes un citas veselības problēmas apzīmējumus no vārdiem burtciparu kodos, kas ļauj datus krāt, papildināt, atjaunot un analizēt.

- Kodējot saskaņā ar DRG klasifikācijas sistēmu, svarīgi precīzi norādīt **galveno (pamata)** diagnozi.
- Kodējot saskaņā ar DRG sistēmu, nepieciešams ievērot gadījumus, kad iespējams noteikt slimības **izpausmi un tās cēloni**;
Slimības izpausmes un tās cēloņa identificēšanu dēvē par «krustiņu» un «zvaigznīšu sistēmu». SSK -10 ir 83 speciāli kodi ar zvaigznīti;

Kodējot saskaņā ar DRG sistēmu, **jāreģistrē diagnozes pāris**: gan zvaigznītes kods (izpausmes diagnoze), gan krustiņa kods (cēloņa diagnoze);

Piemērs:

B00.5+ Herpesvīrusu acu slimības (*cēloņa diagnoze*)

Herpesvīrusu konjunktivīts H13.1* (*izpausmes diagnoze*)

Paldies par uzmanību!